

La ce e bun un astfel de Festival? Pentru a promova atractivitatea turistică a Sighetului, a crește vizibilitatea Maramureșului, a te distra, a te familiariza cu istoria, a iubi trecutul, a înțelege prezentul și a creea viitorul! Panem et circenses (pâine și circ), adică mâncare și distracție, nevoi de bază ale omului, știau asta și romanii și mulți dinaintea lor, de când omul își crează o societate. Sună acum cam desconsiderator, “pâine și circ”, slogan decadent, dar până la urmă descrie scurt/2 nevoi umane de bază. Omul are nevoie de comunitate, de a cânta împreună pe bune cu mii și mii de alți oameni, de a se distra, de fericire, ceva care să îi dea speranța că merită trăit aici, că merită muncit și merită să faci parte din această comunitate.

A respecta luptători din trecut, care prin foc și sânge au luptat pentru acest pământ, pentru un loc de existență. Fiecare dintre ‘trupele istorice’ prezente a făcut spectacol la modul excelent.... Cavalerii Cetăților Bârsei, Cohors III Campestris Civium Romanorum, Lupii Daciei au prezentat armament și tehnici de luptă ale timpurilor antice și ale celor medievale. Dueluri cu lănci și spade... Cred că cea mai impresionantă a fost prezentarea băieților maghiari de la Ezüstsólyom (Șoimul de Argint) din Oradea și din Tiszafia (Fiul Tisei) – Törökszentmiklós, Ungaria; așa cum se auzea de peste tot din public: “ăștia nu se joacă”. Maghiari, varegi, slavi, pecenegi, cumani... scuturile trosneau sub loviturile dure dar echipamentul greu proteja omul sub loviturile de o drasticitate dramatică. Dădeau cu săbiile și barda, dădeau cu forță și credibil... nu doar atingeau ‘dușmanul’. Erau și echipați cu coifuri și cuirasați încât reușeau să te transpună în timpurile medievale când forța umană brută și ceva tactică de luptă era cea care decidea viitorul țărilor, regiunilor, regatelor. Tragerea cu arcul, dexteritatea aceea incredibilă de a trage la țintă cu exactitate... din mers..., sau de pe cal cum făceau strămoșii noștri cutreierând stepe asiatice și landșafturi europene. A privi cum se apărau în tandem, trăgând până partenerul încărcă săgeata în arc, rotire încât către adversar permanent este îndreptat arcul gata de a elibera săgeata nimicitoare... foarte impresionant. Aici era un loc bun pentru cârcotașii la adresa festivalului; era bine dacă veneau și pe rând țineau mai sus ținta la care se face tragerea. Cred că era o bună distracție antică și medievală, capabilă să producă fericire și la omul postmodern.

Privind cum se bat oameni în haine medievale, cu coifuri și zale, cuirasați ca niște dihănii primitive și pline de forță brută și brutală a omului-animal, poți avea pentru o secundă impresia că privești chiar o luptă dintre acei “minotauri” legendari, acei “bouri” pierduți în negura trecutului de a căror lupte câștigate sau pierdute depinde existența noastră acum și aici. Dacă nu erau acei arcași abili și acei zdrahoni cu coifuri și buzdugane, poate că acum Maramureșul ar fi fost plin de frumoase minarete și cadâne.

Clubul Rotary Sighet, a organizat prezentarea istorică susținută de prietenul nostru de la Universitatea Babeș Bolyai din Cluj, prof. dr. Ovidiu Pecican: Maramureșul în ultima parte a secolului al 13-lea; Ovidiu Pecican are printre numeroasele sale cărți și una care a fost publicată la Editura Valea Verde... și se mai pregătește una... demn de formularea aceea "Iorga de Transilvania". În Palatul Culturii, a avut loc o prezentare dinamică, interesantă, interactivă, despre o lume a trecutului perpetuată oarecum prin documente ale vremurilor... Discuții despre variabilitatea în timp a "acoperirii" unor zone având o aceeași denumire, despre limite și interferențe, despre influențe șamd, despre Maramureș ca o zonă marginală a Regatului Ungar, despre nobili locali și interesele lor... reprezentare a localnicilor în centrele decizionale regale, despre Dinastia Arpadiană, prima dinastie maghiară...

A înțelege că nu există nici un fel de pur-sânge maghiar, român, german sau de altă naționalitate, fiecare este un "hibrid" a nenumărate întâmplări ale trecutului, a îngemănărilor dintre nații și triburi, clanuri locale și hoarde de năvălitori, un amalgam genetic indescifrabil... așa cum zicea un cunoscut jurnalist local... prin analize genetice din cadrul unui proiect (al National Geographic sau Discovery?), fratele lui a constatat că are inclusiv gene iraniene... un român maramureșean cu nume destul de slav. Fiecare este ce se simte a fi, ce se declară și este bine să încercăm să ne respectăm ca oameni, să ne acceptăm așa cum suntem, să încercăm să găsim punctele comune care ne apropie decât să căutăm acele aspecte care ne separă... dacă tot suntem constrânși de situație să trăim în acest peisaj din Europa unită. Orice respect sincer față de alți oameni nu mă face să fiu mai puțin maghiar decât sunt, nu mă face să fiu mai puțin sau mai mult maramureșean decât altul... și poate înțelegem mai bine că fiecare dintre noi este o apariție unică, irepetabilă și extraordinar de interesantă a viului. În timpul acestor dezbateri istorice savante, afară se derulau concursuri de fugărire a găinii, băut vin și tăiat bușteni, tragere cu arcul și trasul frânghiei cu adversar, adică ceea ce este distracție medievală pentru cei mulți. Aud că la concursul de prins găina, a câștigat un tânăr bronzat natural care imediat ce a intrat în "concurs" a și prins pasărea, instantaneu; i se striga că se vede că avea experiență în prinderea unor păsări la prima vedere. A primit găina, recompensă; erau 20 de oameni acasă, care așteptau ori această găină, ori alta. La concursul de costume medievale, "domnițe" și "cavaleri" și-au etalat veșminte de mătase și catifea, brodate cu fir de aur... simbolizând faptul că interesul pentru frumos și bun-gust nu este o noutate în societatea umană.

Recital de muzică vocală și instrumentală renașcentistă și barocă în biserica reformată... implicând și prezențe de la Academia de muzică Gh. Dima din Cluj, în organizarea Clubului Rotary Sighet, mai concret al președintelui în funcție, prietenul și colegul nostru Ionică Mariș. La intrare se distribuie programul inclusiv în limba latină, având inscripționat un mare adevăr: "Muzica este adevărata limbă universală. / Musica vera lingua universalis est." Karl Julius Weber – Democritos. Gratam Auditionem! De la vechi compoziții engleze ale unor autori anonimi, până la G. F. Handel, și J. S. Bach... Sunete de orgă și clarinet în rezonanța milenară a bisericii reformate, ziduri testate temeinic de trecerea timpului... Biserica plină de oameni, de

variate religii sau rezervându-și dreptul de a fi agnostici, declarându-se de variate etnii, dar ascultând împreună sunetul acela incredibil de pur, sufletește vibrând împreună pentru câteva zeci de minute... aplaudând din toată inima pentru performanța de a transforma niște instrumente în emițătoare de curgere melodică aflată la stadiul de imaterială perfecțiune. Multe persoane chiar dintre locuitorii Sighetului, au ajuns astfel pentru prima dată în biserica reformată... cea mai veche clădire a urbei... au admirat frumusețea liniilor ei arhitecturale interioare, simplitatea luterană: am auzit multe afirmații combinând recunoaștere și plăcere. Cserey Csaba, unul dintre reperele muzicii jazz actuale, a făcut din nou spectacol la Sighet, din iluzia călătoriei cu trenul, din sunete ale unor variate instrumente preponderent de percuție dar și altele de care nu ai auzit niciodată, din Vietnam până în țara lui Papură-(V)Odă. Improvizând la modul acela dincolo de natural, cu o destindere demnă de un premiu Oscar, ritmicități de triburi nemaiauzite și cunoscute cadențe cu întrepătrunderi de non-instrumente muzicale producătoare de exaltare. Muzică având tente medievale sau rock, printre altele trupa No'Mads, trupa Odyssey... să îi vezi pe scenă și să ai o impresie și după... interesante persoane. Cele două fete nomade de la No'Mads... la chitară și vioară... se consideră a cânta muzică mistică medievală, ethnic-arhaică, pagan-folk... oricum spectaculos ce au creat. La fel, cei de la Odyssey au avut o prezență excelentă, și mai ales vocea feminină împreună cu vioara.... În final, Cargo a cantat împreună cu publicul "dacă ploaia s-ar opri, și din cer n-or să mai cadă lacrimi...". Mii de oameni acoperind zona pieței Palatului Cultural au simțit plăcerea de a se distra așa cum nu și-au închipuit că se poate... acasă la Sighet.

Ne jucăm cu Focul? A face artă din câteva flame? Spectacol pirotehnic al trupei Hypnosis. Desigur că ne place focul, de la primul moment când am reușit să îl stăpânim, să ne fie aliat mai mult decât dușman. Fete și băieți în noapte întunecată de Maramureș, cu flăcări vibrânde ce se împletesc, cu izbucniri și ritmicitate, pe sunetele unor melodii venite de pe un altfel de lume. Arderea Vrăjitoarei? Flăcările acelea fluturânde, acea plasmă incandescentă luminoasă în negrul întunericului, acea Lumină Caldă ne atrage așa cum lumina atrage fluturii de noapte. Dacă sunteți capabili de a vă juca cu Focul, să vedem ce distracție ludică se poate face cu Lumina prin arta fotografică? Au mai fost diferite programe la care eu nu am participat, de la expoziție de arme albe, fotografii și hărți vechi la dezbateri tip masă rotundă și concerte ale altor formații...dar nici nu era dorința mea să "bifez" toate evenimentele.

Acest festival este un exemplu pentru tineri, că și așa se poate aici, nu doar undeva departe, și că depinde și de tine cu ai tăi prieteni dacă formați un grup de cavaleri sau orice îți trece prin minte, apoi îl dezvolți la grad de artă, performanță, pentru a îți creea existența mai rezonabilă și a îți găsi un loc pe scena vieții. Nu doar a sta în fața televizorului, a mânca semințe pe gard, a juca table pe bancă, a bea bere ieftină la birtul de la colț. Nu este contra nimănui, se poate decide fiecare capabil să se integreze, sau să joace țurca cu bățul în nisip. Depinde de tine dacă vrei (și dacă poți...) să te alături acestei elite tinere sighetene: desigur, poți alege să rămâi să cârcotești de după tufe... și poate chiar că ți-ai găsit locul.

Poate post-modern, cu prieteni vechi și mai noi, cu foști-colegi tineri-profesori, cu artiști și

Scris de dr. Peter Lengyel

Miercuri, 07 Septembrie 2011 23:06 - Ultima actualizare Vineri, 09 Septembrie 2011 09:47

artiste, cu fum și ifose și multe sticle și pahare, cu amintiri despre iubiri deja trecute și atingeri, zâmbete dătătoare de noi direcții de înaintare. Nopti de distracție prin “frăția” noastră de tineri intelectuali/ artiști, oaspeți selectați “pe sprânceană” ... ce poate fi mai tare? Concerte live și nopți de karaoke... Vezi cam care este atmosfera unora dintre cluburile din zonă, în cazul nostru Friends Pub, cam cum mișcă efectiv clădirea sub ritmul dansului, extazului distracției... Incredibil, că poți zice sincer că ești fericit, că îți place și savurezi momentul, că este o explozie de distracție umană urbană, mai tare decât Oktberfest cu beri multe servite de Ursula, și nemți dansând ca urșii, mai tare decât zone litorale poluate cu manele și maneliști, mai tare decât locuri infiltrate de tractoriști și semănătoriste, o adevărată distracție urbană de secol 21.

Este un Festival pentru Sighet și pentru Maramureș, pentru trecut și pentru viitor, dar mai ales pentru momentul acesta, irepetabil ca oricare dar de fapt special pentru noi deoarece este viața noastră. Te întrebi, de ce a avut un succes atât de mare festivalul acesta, aflat la prima ediție? Un public avid de distracție de calitate, care aștepta ca o gură de aer momentul când va merita să-și părăsească locuințele și să iasă în spațiul public, unde să se simtă foarte bine! Felicitări colegului și prietenului nostru, prof. Marius Voinaghi, președinte al Societății Academice Gheorghe I. Brătianu din Sighetu Marmăției, pentru tăria de a trece prin foc acest festival, conștient din prima secundă că există “contrași” care se roagă la zeii lor răpciugoși să intervină cumva, târături care ar fi foarte fericite dacă ar veni o furtună cu grindină uriașă și năprasnice fulgere, un taifun ar reuși să doboare scena... Așa este, cu dureri locale în orice comunitate umană reală, “care se respectă”... A avea capacitatea de a vedea un festival antic și medieval acolo unde nu este, și a avea îndârjirea de a transforma o viziune într-o realitate a momentului... demn de un cavaler actual.

A fost o reușită încoronare a eforturilor lui Marius Voinaghi... fără de care această inițiativă nu ar fi existat și mai ales fără tenacitatea și îndârjirea căruia idea festivalului ajungea un avorton așa cum ajung atâtea idei bune, blocate de generația expirată care ocupă funcțiile din peisajul politic actual. Evident că generația expirată merită milă, îndurare, deoarece reprezentanții ei sunt depășiți de situație, nu își dau seama care sunt standardele actuale, care sunt nevoile și pretențiile elitei tinere nou formate... Nu își dau seama că deși ne privim față în față, aparținem unor lumi radical diferite... ale trecutului și ale viitorului. Deși încercăm să ne prefacem că îl înțelegem pe celălalt, de fapt există o uriașă prăpastie între noi, o uriașă ruptură între generații, o diferență mai mare decât a existat vreodată până acum... prin trecutul care nu prezenta această uluitoare viteză a schimbării. Desigur, au existat și variate entități partenere, spre exemplu Asociația Valea Verde a donat hărți și cărți ale Editurii Valea Verde pentru a fi utilizate ca premii la concursurile festivalului. Se vede aici că un om deștept și binevoitor, capabil de a face creativitate ideatică și apoi managementul implementării, are șansa să își găsească prieteni, aliați, ajutoare, susținere, și chiar să reușească până și dacă este tras în spate de o gloată de tâmpiți.

Cum zicea prietena și colega noastră, prof. Claudia Hotea: “Superbe amintiri au rămas după acest festival. Cu siguranță va fi un subiect de discuție și emoție multe luni de acum încolo.

Totul a decurs exact așa cum a trebuit și cum spune Coelho: “Când îți dorești ceva cu adevărat, tot universul conspiră pentru îndeplinirea visului tău.” Așa a fost și cazul lui Marius când tot universul a ajutat ca acest vis al său să se îndeplinească. Îți mulțumim Marius și nu uita că povestea merge mai departe.” Cu această ocazie am aflat și eu cu surprindere că până și Coelho a zis ceva interesant.

Viitorul? Un astfel de Festival, fără ciudați și fără jeguri, fără muzică populară și fără manele, fără gale de box și fără discursuri naționalist-comunistoide... fără politrucii locali care să vină să mimeze cât de mult se interesează de comunitate. Festivalul poate reprezenta o ocazie de efervescentă culturală pentru care să merite să te întorci în Capitala Maramureșului Istoric, o ocazie excelentă de a vizita zona, o perioadă bună pentru afacerile turistice din Sighet. A redescoperi acel Maramureș Urban, cu cavaleri și nobili, cu onoare și elită, cu gândire strategic-politică... este o bună completare la imaginea unui Maramureș Rural plin de frumoase căpițe de fân, cu țărani legați de cultivarea unui petec de teren, doborând arbori sau plimbând oile pe munte. Desigur, nu este nimic rușinos în a fi incapabil de a savura parfumuri suave-fine, ci a prefera pe cele mai tari și mai ieftine, care pot să acopere mirosul grajdului... când trebuie. Probabil că mulți oieri încă mirosind a mioare, ajungând în sferele decizionale ale timpurilor recente, aveau impresia că Urbanul Maramureșului nu există și nici nu a existat, nu îi vedeau valoarea, nu îi înțelegeau importanța, și nu puteau simți nimic din ce era dincolo de sfera lor de cuprindere focalizată pe clăi și turme.

A aduce Festivalul la ediția următoare în Centrul Vechi al Sighetului, lângă Biserica Reformată și Prefectura Comitatului Maramureșului, într-un cadru architectural al arcadelor trecutului, cu loc de turniruri pe iarba și nu pe asfalt... cu loc de preparare la foc deschis a mâncărilor medievale... cu promovare serioasă a festivalului... A aduce artiști care să facă spectacol medieval și antic la nivel de performanță, chiar mai mult decât a fost la prima ediție... că nu se poate dori ca nivelul să fie descrescător... A finanța întreaga afacere... va mai fi multă muncă de făcut.

PS1. Cândva prin 2005 am conturat o Strategie de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Sighetu Marmăției, un document din care unele părți așteptau să apară momentul implementării; documentul avea la punctul 24: Crearea unui Festival pe timp de vară, care să fie promovat la nivel național și chiar internațional, cu tabără de corturi, concerte, tabără de creație artistică, păstrarea tradițiilor, călărie, rafting etc, ceva de genul Peninsula/ Félisziget (Tg. Mureș) care a avut în iulie 2005 vânzări de 30.000 de bilete, sau Sziget (Budapesta), Oktoberfest (München), cel de la Sighișoara etc. Aceste festivaluri mediatizate prin diverse canale, EuroNews, media internațională, ajung să devină foarte atractive. Promovarea și dezvoltarea Festivalului Datinilor și Obiceiurilor de Iarnă, dar recunoașterea limitărilor inerente date de perioada dintre Crăciun și Revelion, când oamenii nu călătoresc prea mult... Se pot concepe și realiza diferite alte evenimente, gen Festivalul Pălincii Maramureșene, Festivalul Pădurii, Concursul de Orientare Turistică etc. Aceste festivaluri ar trebui să devină atât de interesante încât să vină valuri serioase de turiști, care să revină și eventual unii să investească în zonă.

PS2. Am venit acasă la Sighet pentru a face fotografie la acest Festival, așa cum am agreeat de la primele momente ale conceperii lui... Pot să zic că a meritat! Am senzația că ar trebui să mulțumesc sorții că mi-a oferit șansa să trăiesc splendoarea acestor două zile, în elita sigheteană adevărată, mobilizată pentru a organiza evenimentul, împreună cu oaspeții excelenți pe care i-am avut printre noi.

AUTOR: dr. Peter Lengyel SURSA plus numeroase alte fotografii gasiti pe <http://peterlengyel.wordpress.com>

Festivalul Antic si Medieval – Aeternus Maramorosiensis 2011

Scris de dr. Peter Lengyel

Miercuri, 07 Septembrie 2011 23:06 - Ultima actualizare Vineri, 09 Septembrie 2011 09:47

